

Integratie van internationale studenten in Groningen

Naam: Jelmer de Visser S2426129

Docent: Paul van Steen

21 Januari 2019

Bachelorproject SG&P, najaar 2018 – Assignment 7

Samenvatting

Door de internationalisering van universiteiten gaan er steeds meer studenten tijdelijk of permanent in andere landen studeren. In hoeverre integreren al deze internationale studenten met de lokale studenten in de stad Groningen en hoe beleven zij dit? In dit onderzoek is gebruik gemaakt van enquêtes en interviews. Hieruit bleek dat relatief weinig met Nederlandse studenten integreren. De verblijfsduur van een student heeft hier geen significante invloed op. Taal en cultuur hebben hier wel invloed op. Er zijn daarnaast ook verschillen tussen westerse en niet-westerse studenten. Westerse studenten zien vooral taal als grootste barrière en bij niet-westerse studenten is dit het culturele verschil. De Nederlandse studenten hebben weinig behoefte aan de integratie met internationale studenten, andersom is dit wel het geval. Internationale studenten zullen zelf initiatief moeten tonen bij hun integratie. Instanties zoals universiteiten zouden de internationale studenten met hun integratie kunnen ondersteunen door taal-en cultuurlessen aan te bieden of het organiseren van buddyprogramma's. Voor vervolgonderzoek kan intensiever gekeken worden culturele verschillen en de bereidheid voor het volgen van dergelijke programma's door internationale studenten.

Inhoudsopgave

1. Introductie	4
2. Theorie	6
3. Methodologie	9
4. Invloed variabelen op integratie met Nederlandse studenten	13
5. Integratie met andere groepen	17
6. Sociale contacten in Groningen	18
7. Behoeftte aan integratie met Nederlandse studenten	19
8. Conclusie en reflectie	21
Literatuurlijst	24
Bijlage	26

1 Introductie

1.1 Inleiding

De Rijksuniversiteit Groningen en de Hanze Hogeschool zorgen met de internationalisering ervoor dat er steeds meer internationale studenten naar de stad Groningen komen. De internationalisering in Groningen gaat harder dan het gemiddelde van alle universiteiten in Nederland (VSNU, 2018). Rondlopend op Zernike valt op dat naast de Nederlanders ook enorm veel internationale studenten op de campus lopen. Hierbij hoor je dat er naast Nederlands en Engels ook heel veel andere talen worden gesproken zoals Chinees, Spaans en Duits. Dit betekent dat internationale studenten toch nog vaak landgenoten of taalgenoten zoeken om mee om te gaan.

Uit de literatuur is te concluderen dat integratie van internationale studenten met de lokale bevolking van het bestemmingsland belangrijk is. Zij zouden zich dus moeten mengen met de dominante cultuur. Zo is gebleken dat internationale studenten gelukkiger zijn als zij veel sociale contacten hebben uit het bestemmingsland (Hendrickson et al., 2011). Ook presteren internationale studenten beter en vallen ze minder vaak uit (Westwood en Barker, 1990). Zhou et al. (2008) onderstreept dit. Zij voegen eraan toe dat dit ook zorgt voor betere communicatie vaardigheden en minder sociale en psychologische problemen. In een onderzoek in Australië kwam naar voren dat 41% van de internationale studenten stress, heimwee, culturele shock of discriminatie ervaren (Russell et al., 2010). Ook zouden er verschillen kunnen zijn tussen mannen en vrouwen. Volgens Umberson et al. (1996) lijken vrouwen gemakkelijker sociale contacten te maken die intiemer zijn dan bij mannen. Mannen kunnen daarentegen veel meer mensen bellen voor advies of hulp en hebben dus meer praktische contacten. Ook lijken vrouwen psychologisch heftiger te reageren dan mannen op veranderingen in hun sociale contacten.

De internationalisering van het hoger onderwijs heeft volgens Altbach en Knight (2007) een aantal redenen zoals een commercieel voordeel, kenniswerving, volgen van internationale ontwikkelingen en het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs. Door deze internationalisering kunnen studenten uit verschillende delen van de wereld zich meer met elkaar mengen. Ze worden blootgesteld aan andere culturen. Veel studenten hebben soms niet de keuze om met landgenoten om te gaan vanwege de beperkte omvang van het aantal in die regio. Vermenging en integratie zijn dus te verwachten. Maar is dat wel zo? Met wie integreren zij dan? Integreren deze internationale studenten vooral met Nederlanders, andere internationale studenten of toch vooral landgenoten? Waarom is deze integratie van belang en wat wordt hiermee bedoeld?

1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om vast te stellen in welke mate sprake is van integratie tussen internationale en Nederlandse studenten in de studentenstad Groningen, hoe deze mate van integratie wordt ervaren, of er behoefte is aan maatregelen die de integratie verder zouden kunnen versterken en wat de maatregelen kunnen zijn.

Hoofdvraag: Hoe wordt de huidige integratie tussen internationale en Nederlandse studenten in de stad Groningen ervaren?

1. Is er verschil in integratie tussen groepen internationale en Nederlandse studenten op basis van geslacht, woning, verblijfsduur en land van herkomst?
2. Hoe en waar maken internationale studenten in de stad Groningen de meeste contacten met andere studenten?

3. A) Hebben internationale en Nederlandse studenten behoefte aan meer onderlinge contacten?
B) Zo ja, hoe zou in deze behoeften kunnen worden voorzien?

1.3 Structuur van het onderzoek

Eerst zal er in het tweede hoofdstuk in worden gegaan op de theorie. Hierin zal onder andere worden ingegaan op wat integratie is. Ook zal er worden ingegaan op de verschillende factoren die invloed kunnen hebben op de integratie zoals taal en cultuur. Hieruit wordt het conceptuele model beschreven gevolgd door enkele hypotheses. Vervolgens zal er in hoofdstuk worden ingegaan wat er gedaan is en waarom. Ook zal er uitgelegd worden hoe de onderzoeksvragen beantwoord kunnen worden.

In hoofdstuk 4 zal er worden ingegaan op de variabelen die van invloed zijn op de integratie met Nederlandse studenten. Hoofdstuk 5 behandelt de integratie met andere groepen. Hoofdstuk 6 laat zien waar de meeste sociale contacten plaatsvinden. Hoofdstuk 7 gaat in op de vraag of er behoefte is aan meer integratie tussen internationale studenten en Nederlandse studenten en hoe dat bereikt kan worden. In de conclusie worden de hoofdbevindingen beschreven en worden er aanbevelingen gedaan. Tot slot zal er in de reflectie ingegaan worden op de beperkingen en moeilijkheden binnen dit onderzoek.

2 Theorie

2.1 Theoretisch kader

Integratie is een breed begrip. Als het om personen of bevolkingsgroepen gaat dan is het belangrijk dat zowel de binnenkomende als de ontvangende partij zich aan elkaar aanpassen. Het is een proces waarbij de internationale of interculturele dimensie wordt geïmplementeerd in een groter geheel dat centraal blijft staan (Knight, 2004). Dit wordt ondersteund door de literatuur, die stelt dat integratie alleen “vrij” kan worden gekozen en met succes kan worden nagestreefd door niet-dominante groepen als de dominante samenleving open staat voor culturele diversiteit. Integratie kan dus alleen bereikt worden als beide groepen accepteren om als cultureel verschillende volken samen te leven (Berry, 2005). Integratie van internationale studenten in Groningen is dan alleen mogelijk als de Nederlandse studenten hiervoor open staan. Rienties en Nolan (2014) gaan in hun onderzoek in op de sociale integratie en academische integratie. Hierin staat dat volgens Tinto (1998) een student niet alleen kan afstuderen door puur de dingen te doen die op de studie moesten (academische integratie) maar ze moeten ook deelnemen aan de studentencultuur, zowel binnen als buiten de leeromgeving (sociale integratie).

De laatste paar jaar kwamen internationale studenten geregeld in het nieuws omdat ze geen huis konden vinden. Dit komt deels omdat Nederlandse studenten vaak de “Dutch-only”-maatregel hanteren waarbij buitenlandse studenten niet welkom zijn in het huis (DvhN, 2018). Dit zijn vaak huizen van commerciële aanbieders of van (de ouders van) een inwonende. Internationale studenten zijn daarom gedwongen in gebouwen te wonen die speciaal gemaakt zijn voor hen. Hierdoor is er minder contact in de huiselijke sfeer tussen de internationale student en de Nederlandse student. De “Dutch-only”-maatregel geeft aan dat er in dit geval geen wederzijdse acceptatie is voor verschillen waardoor de integratie op dit gebied niet bereikt kan worden. Er zijn aparte complexen voor internationale studenten in Groningen. Deze kamers zijn vaak gemeubileerd wat handig is voor een tijdelijke student. Deze optie is er vaak niet bij woningen in particuliere huizen met Nederlandse medebewoners. De kamers in een dergelijk complex zijn meestal minder dan een jaar beschikbaar voor een student. Onder andere woningcorporatie SSH heeft ongeveer 2.000 kamers speciaal voor internationale studenten (SSH, 2018).

Uit onderzoek (Kostelijk et al., 2014) blijkt dat er verschillen zijn in de woonwensen van voltijd-bachelor studenten (studieduur van ongeveer 4 jaar) en voltijd masterstudenten (ongeveer 2 jaar). De eerste groep vindt de sociale contacten veel belangrijker en wil daarom meer in het centrum en in een studentenhuus wonen met een gemeenschappelijke kamer. Masterstudenten vinden vooral het hebben van een eigen kamer heel belangrijk en willen graag dicht bij de universiteit wonen (Kostelijk et al, 2014). Verblijfsduur heeft dus invloed op de gewenste woonsituatie. Exchange studenten die voor een korte periode hier wonen willen liever in het stadcentrum wonen dan dichtbij de universiteit omdat voor hen het sociale aspect belangrijker is (Kostelijk et al., 2014).

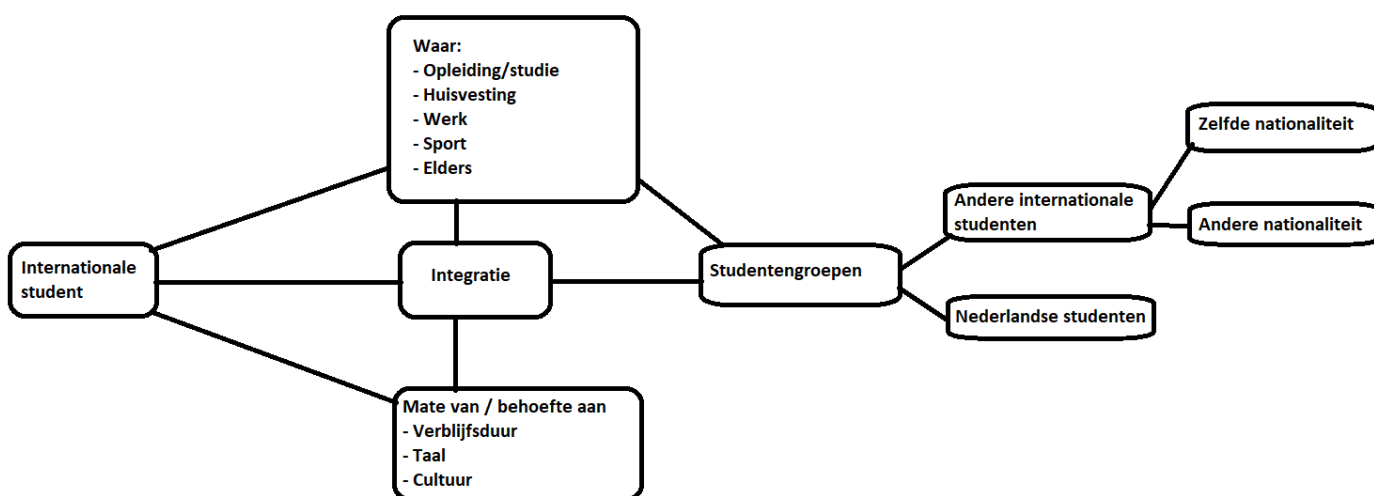
In de literatuur kwam naar voren dat slechts een klein deel van de internationale studenten in Australië veel met Australische studenten omgingen. In de meeste gevallen waren het andere internationale studenten die ze op de campus hadden ontmoet. Dit waren in de meeste gevallen zelfs landgenoten. De contacten met Australiërs kwamen met name voort uit het lid zijn van een club of uit betaald werk (Neri en Ville, 2008). In Australië spreken ze Engels dus je zou verwachten dat internationale studenten daar gemakkelijker in contact komen met Australiërs dan bijvoorbeeld in Nederland. Australiërs hoeven immers geen moeite te doen om een andere taal te spreken. De taalbarrière wordt door Nederlandse studenten toch als een groot probleem gezien. De reden dat de “Dutch-only”-maatregel gebruikt wordt is vanwege het feit dat Nederlandse studenten geen zin hebben om Engels te praten

als ze thuiskomen (Luiten, 2017). De taalbarrière lijkt dus toch erg belangrijk ondanks de internationalisering van de universiteiten. Veel Belgen en sommige Duitsers beheersen de Nederlandse taal en hebben waarschijnlijk meer kans om een kamer te vinden. Ook cultuur kan hierbij van belang zijn. Zo hebben huisbazen graag Duitsers in huis omdat Duitsers het imago hebben dat ze punctueel en netjes zijn (Vissers, 2017). Naast de taal is dus cultuur ook van belang voor de integratie van internationale studenten. Internationale studenten en dan met name de niet-westerse studenten zijn minder op de hoogte van sociale gewoonten en cultuur van het land waar ze studeren (Rienties en Nolan, 2014). Niet-westerse studenten scoorden in het onderzoek van Rienties en Nolan (2014) significant lager op het gebied van academische en sociale integratie. Internationale studenten die een “structured peer-pairing” programma volgden kwamen hier beter vanaf dan internationale studenten die dit niet hadden gevolgd (Zhou et al., 2008). Volgens Misra et al. (2003) kunnen ook gastgezinnen en “buddy-programs” helpen om de culturele shock van internationale studenten te verminderen.

In Nederland kan een internationale student studiefinanciering krijgen als deze minimaal 56 uur per maand werkt (Rijksoverheid, 2018). Uit het onderzoek van Neri en Vile (2008) kwam naar voren dat werk een belangrijke ontmoetingsplek is voor internationale studenten met nationale studenten. Het kan dus zo zijn dat internationale studenten die in Nederland studeren hierdoor meer gaan werken en op die manier meer met Nederlandse studenten in contact komen. Zo zijn er meer variabelen die van invloed kunnen zijn zoals sporten en uitgaan.

2.2 Conceptueel model

Dit model geeft op schematische wijze mogelijke verbanden en relaties van de variabelen in het onderzoek. Een internationale student die studeert in Groningen integreert met andere studenten (of niet). Ze kunnen met verschillende groepen integreren: Nederlandse studenten en andere internationale studenten. Deze laatste groep is onder te verdelen in dezelfde nationaliteit en internationale studenten met een andere internationaliteit. De variabelen die mogelijk invloed hebben op de integratie van een internationale student worden hier ook weergegeven. Waar deze contacten ontstaan heeft invloed op zowel de internationale student als de studentengroep waarmee deze integreert. Verblijfsduur, taal en cultuur zijn juist bij de internationale student zelf van belang.

2.3 Hypotheses

De eerste hypothese is dat internationale studenten in de stad Groningen meer met andere internationale studenten omgaan dan met Nederlandse studenten. Dit komt omdat internationale studenten vaak wonen in huizen die speciaal gemaakt zijn voor internationale studenten. De tweede reden hiervoor kan de spreektaal zijn. De kans is groot dat taalgenoten elkaar op zullen zoeken omdat dit toch gemakkelijker communiceert.

De tweede hypothese is dat internationale studenten uit westerse landen meer integreren met Nederlandse studenten dan niet-westerse studenten. Dit heeft te maken met culturele verschillen. De verschillen tussen de Nederlandse cultuur en bijvoorbeeld de Chinese cultuur is veel groter dan de Nederlandse cultuur en die van een westers land als Duitsland. Ook weten Nederlanders en Duitsers meer van elkaar en hebben ze vaker gemeenschappelijke kennis en interesses zoals voetbal vergeleken met Nederlanders en Chinezen.

De derde hypothese is dat de integratie van internationale studenten veel te maken heeft met de verblijfsduur. Kamers in International Student Houses in Groningen zijn maar een jaar lang beschikbaar voor een internationale student. Daarna moeten ze ergens anders gaan wonen. Hierdoor komen ze veel vaker in huis met Nederlandse studenten, dit kan de integratie met Nederlanders enorm bevorderen. Verder is het natuurlijk te verwachten dat hoe langer iemand in een land is hoe meer deze persoon om gaat met Nederlanders omdat hij of zij de taal en cultuur beter leert kennen.

3 Methodologie

3.1 Onderzoeksopzet

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden zal in dit onderzoek gebruik worden gemaakt van de “mixed methods” methode. Eerst zijn er twee verschillende enquêtes afgenomen onder zowel internationale studenten (bijlage 1) als Nederlandse studenten (bijlage 2). Met de enquêtes is geprobeerd generalisaties te kunnen doen. De enquête voor internationale studenten is hierbij erg belangrijk. Zo kan gekeken worden welke variabelen op welke wijze invloed hebben op de integratie van internationale studenten. Vervolgens zijn er enkele interviews afgenomen van internationale studenten naar aanleiding van de resultaten van de enquête. Hiermee is geprobeerd om inhoudelijk in te gaan op bepaalde resultaten. Wat de redenen achter deze resultaten (kunnen) zijn. Maar ook zorgt het voor een uitgebreider en beter beeld hoe deze studenten de integratie ervaren.

Het doel was om 100 internationale respondenten te krijgen en 50 Nederlandse respondenten. Daarnaast zouden er ook nog 10 interviews worden afgenomen van internationale studenten.

Aan de internationale studenten is gevraagd naar:

- Geslacht, verblijfsduur en huisvesting
- Soort opleiding
- Land van herkomst, taal en culturele kennis
- Bijbaantjes, verenigingen en clubs
- Waar hun vrienden vandaan komen
- Waar zij hun vrienden hebben ontmoet
- De behoefte aan contact met Nederlandse studenten
- Eventuele barrières die zorgen voor minder contact met Nederlandse studenten.

In de diepte-interviews zal onder andere worden gevraagd naar:

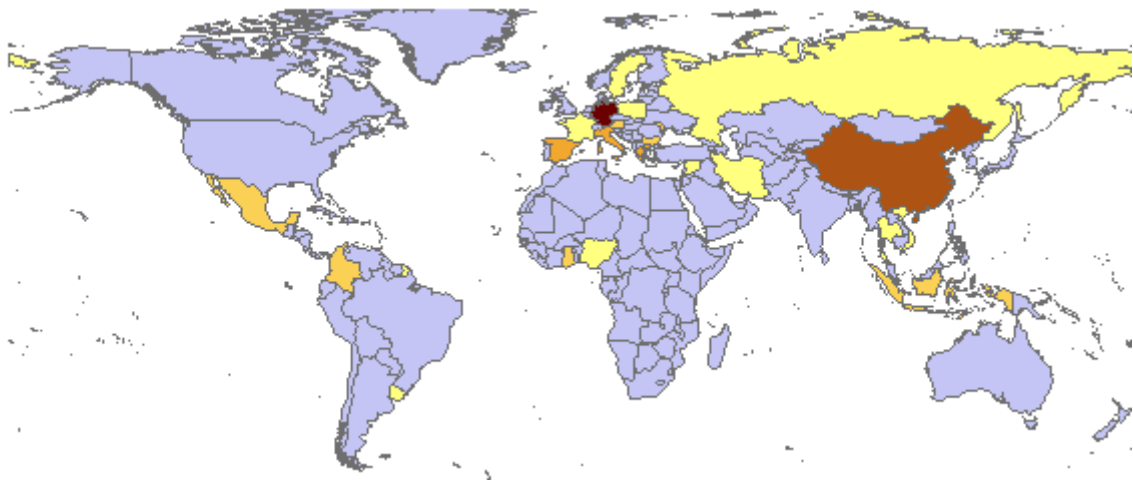
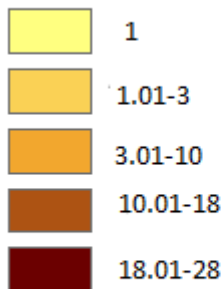
- Hoe zij hun integratie hebben ervaren
- Redenen naar aanleiding van de resultaten uit de enquête
- Waar zij hun (Nederlandse) sociale contacten hebben ontmoet.
- Of ze behoefte hebben aan meer Nederlandse sociale contacten.
- Advies voor buitenlandse studenten die naar Groningen komen
- Wat instanties zouden kunnen doen om de integratie te bevorderen.

3.2 Realisatie dataverzameling

De enquête voor internationale studenten is afgenomen op de Zernike Campus in Groningen. Met name in de kantine van de Kapteynborg, het Duisenberg gebouw en het Sportcentrum ACLO is geënquêteerd. Dit was een papieren enquête. De enquête voor de Nederlandse studenten is veel korter en is online via Facebook verspreid. De enquête voor internationale studenten heeft 102 respondenten opgeleverd waarvan er 96 bruikbaar waren (zie figuur 1). De online enquête voor Nederlandse studenten heeft 68 opgeleverd. Hiermee is het beoogde aantal van 100 en 50 behaald. De enquête voor internationale studenten is afgenomen tussen 8 en 20 november. De doelstelling van 10 interviews is niet gehaald. Dit zijn er 4 geworden. De laatste vraag van de enquête (bijlage 1) was of ze mee wilden werken aan een interview. Dit werd 8 keer positief beantwoord. Echter toen ze benaderd werden voor een interview reageerden een aantal niet of zeiden ze niet te kunnen waardoor

het aantal op 4 bleef steken. De interviews zijn gehouden tussen 10 en 12 december en nog een op 21 december. Drie daarvan zijn gehouden in de ACLO-kantine en één via Skype.

Aantal deelnemers enquête per nationaliteit

Figuur 1: Nationaliteiten deelnemers enquête internationale studenten

3.3 Analyse

Om de hoofdvraag te beantwoorden is er onder andere gevraagd in welke mate Nederlandse studenten behoren tot hun sociale contactenkring van de internationale studenten. Hierbij gaat het om een relatieve hoeveelheid. Niet alleen de mate Nederlandse studenten is op deze manier gevraagd maar ook naar landgenoten en moedertaalgenoten. Het beantwoorden van deze vraag wordt verder ondersteund door de interviews.

De eerste deelvraag over de invloed van de variabelen geslacht, verblijfsduur, taal, land van herkomst en huis zal worden beantwoord door middel van het vergelijken van groepen. De eerdergenoemde variabelen zullen allen worden geanalyseerd. Hierbij is er gekeken of er een verschil is in integratie tussen de groepen. Een voorbeeld kan zijn: bestaat er een verband tussen de verblijfsduur en de hoeveelheid Nederlanders in de vriendenkring ten opzichte van landgenoten en andere internationale studenten? Dit is met alle genoemde variabelen gedaan om op die manier te kijken of er significante resultaten tussen zitten.

Om de tweede deelvraag (waar worden de meeste sociale contacten gemaakt?) te beantwoorden is gevraagd naar waar zij hun sociale contacten, Nederlandse contacten en vrienden het meest gelegd

hadden. Voor elke vraag hadden ze maximaal drie plaatsen of situaties die ze konden invullen. Om deze vragen te analyseren is er gekeken naar welke plaats of situatie het vaakst voorkomt.

Deelvraag 3A, de behoefte aan onderling contact, is vooral beantwoord via de enquêtes van zowel de internationale studenten als die van de Nederlandse studenten. Deelvraag 3B gaat over hoe het onderlinge contact bevorderd kan worden is beantwoord door een combinatie van de enquêtes en de interviews. Bij de enquêtes konden ze een voorstel doen en bij de interviews kon er dieper op worden ingegaan m.b.t. ervaringen.

In de volgende hoofdstukken wordt gewerkt met een significantieniveau van $<0,05$. Voor de sterkte of richting van het verband bij associatiematen wordt gebruik gemaakt van de "magnitude of effect" tabel van Osteen en Bright (2010).

OP de vraag hoeveel Nederlandse vrienden internationale studenten in hun vriendengroep hebben (bijlage 1, vraag 16), vulde er slechts een enkeling "yes almost everybody" of "Yes most of them" in. Daarom zijn deze bij de resultaten samengevoegd met de groep "about half of them" tot "At least half of them". Na deze samenvoeging voldeed het aan de voorwaarden voor de Chi-kwadraattoets.

Vraag 13,14 en 15 van de enquête voor internationale studenten waren open vragen. Het ging om de plekken waar internationale studenten de meeste sociale contacten maken, de meeste Nederlandse studenten ontmoeten en waar ze de meeste vrienden hebben gemaakt. Ze konden maximaal 3 plekken noemen. De uitkomsten die zijn gecategoriseerd in studie, werk, sport, nachtleven, huis en vrienden van vrienden (bijlage 3).

3.4 Kwaliteit van de data

De respondenten van de enquête hebben een mooie verdeling op het gebied van land van herkomst (zie bijlage 21). De kwaliteit van de data uit de enquêtes is hoog omdat het uit eerste hand is. Ook is dit een onderwerp waar studenten niet heel geheimzinnig over zullen doen in tegenstelling tot een onderzoek naar bijvoorbeeld de financiële situatie waardoor de data betrouwbaar is. Het aandeel Nederlandse vrienden zou misschien wel wat minder betrouwbaar kunnen zijn omdat misschien bepaalde mensen willen doen alsof ze veel Nederlandse vrienden hebben maar dat is niet de verwachting.

De vragen 13,14 en 15 van de enquête voor internationale studenten waarbij ze moesten aangeven op welke plek ze de meeste sociale contacten maakte hebben sommigen alleen maar "university" als plek ingevuld. Dit kan gemakzucht zijn omdat ze geen zin hadden om er lang over na te denken of veel op te schrijven maar het kan ook gewoon zo zijn. Ook werd de vraag over wat er gedaan kan worden om de integratie te bevorderen niet altijd ingevuld. Dit kan ook zijn omdat men het niet wist want dat werd ook een aantal keer aangegeven.

De interviews waren erg inhoudelijk en elk interview duurde tussen de 20 en 30 minuten dus de geïnterviewde studenten wilden graag meewerken en veel vertellen. Zij kwamen uit Letland, Duitsland en China. Allen zijn goed geïntegreerd en hebben ze veel Nederlandse vrienden. Het is jammer dat het niet gelukt is om iemand te interviewen die juist heel veel moeite heeft om met andere (Nederlandse studenten) in contact te komen. Dit is echter ook wel verklaarbaar omdat het één met het andere te maken heeft. Toch kennen ze wel veel andere internationale studenten die wel veel moeite hebben met hun integratie waar ze over konden vertellen.

3.5 Ethiek

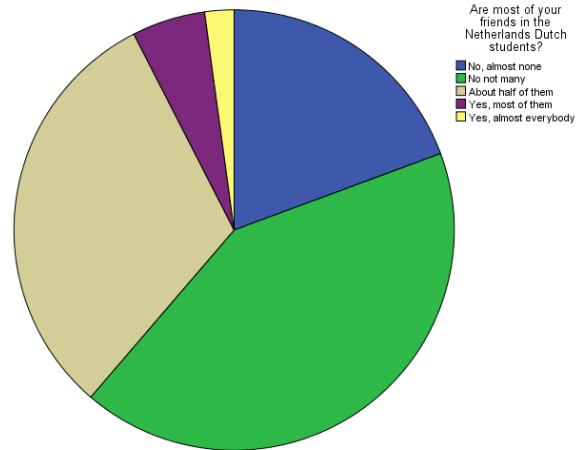
Voor het invullen van de enquête is duidelijk vermeld wat er met de informatie wordt gedaan en dat het anoniem is. Ditzelfde geldt voor de interviews. Telkens is bij de interviews gevraagd of het mag worden opgenomen en dat was geen probleem. Er is geen bijzondere verhouding tussen de onderzoeker en geënquêteerde of geïnterviewde. Ook zullen de resultaten van dit onderzoek geen grote invloed hebben op het leven van de geënquêteerden en geïnterviewden.

4 Invloed variabelen op integratie met Nederlandse studenten.

4.1 Algemeen

In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat de internationale studenten met ruime meerderheid hebben aangegeven dat hun vriendengroep meer uit internationale dan uit Nederlandse studenten bestaat (zie figuur 3). Hiermee kan de eerste hypothese uit paragraaf 2.3 worden aangenomen want $\text{sig}=0,000$.

In de enquête is aan internationale studenten gevraagd of ze meer Nederlandse vrienden zouden willen hebben. Ze konden kiezen uit ja, nee of maakt niet uit. 57,3% gaf aan dat ze wel meer Nederlandse studenten als vrienden willen hebben. 41,7% maakte het niet uit en slechts één persoon antwoordde met nee. Voor Nederlandse studenten was dit anders. Ruim drie kwart had geen behoefte aan meer internationale studenten als vriend.

Figuur3: Relatieve hoeveelheid Nederlands vrienden

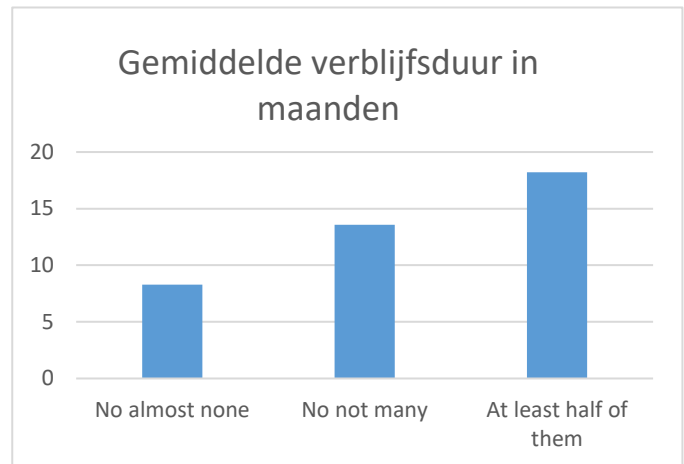
Toch zou dit resultaat misschien genuanceerd moeten worden aan de hand van verschillen tussen groepen. In dit hoofdstuk zullen de resultaten van de enquêtes en de analyse van de in deelvraag 1 genoemde variabelen geslacht, verblijfsduur, taal, land van herkomst en de woonsituatie. De enquêtes hebben 96 bruikbare internationale respondenten en 68 bruikbare Nederlandse respondenten opgeleverd.

4.2 Geslacht

De enquête voor internationale studenten leverden 54 mannelijke en 42 vrouwelijke respondenten op. Geslacht als variabele leverde echter geen significante verschillen op wanneer gekeken wordt naar de hoeveelheid Nederlandse studenten in hun vriendenkring. Het significantieniveau was 0,651 (bijlage 4) en bleef daarmee ver verwijderd van een significant verschil. Er is dus geen verschil tussen mannen en vrouwen en de hoeveelheid Nederlandse studenten in de vriendengroep.

4.3 Verblifsduur

Voor de variabele verblifsduur is er gevraagd wanneer zijn of haar studieprogramma in Groningen is gestart. Er is gekeken drie groepen die zijn overgebleven na de samenvoeging. De groepen zijn redelijk verdeeld: 20,40 en 36 respondenten. Er is hier is geen sprake van significantie, namelijk $\text{sig}=0,179$ (bijlage 5). Toch is hier wel sprake van een stijging van groepsgemiddelden in maanden (bijlage 6 en figuur 2). Met deze resultaten kan de derde hypothese, genoemd in 2.3 verworpen worden. Er is namelijk geen significant verschil in verblifsduur.

Figuur 2: Gemiddelde verblifsduur in Groningen

4.4 Taal

In de enquête zijn twee vragen gesteld over de Nederlandse taal. Eén ging over het verstaan van de Nederlandse taal en de ander over het spreken ervan. Voor beide vragen kon gekozen worden uit:

- Yes
- A bit
- No

Voor analyse werd voor beide vragen niet voldaan aan de voorwaarde van de Chi-kwadraattoets omdat meer dan 20% van de cellen een waarde bevatte die kleiner was dan 5. Zodoende is voor beide vragen de groep “yes” en “a bit” samengevoegd tot “yes, a bit”.

Voor het spreken van de Nederlandse taal kwam uit de resultaten van de Chi-kwadraattoets (bijlage 7) dat er een significant verschil ($\text{sig}=0.000$) is tussen de groepen. Met een Phi/CramersV op van 0,407 duidt dit op een matig tot sterk verband. Internationale studenten die een beetje de taal spreken hebben significant meer Nederlandse studenten als vriend dan wanneer ze geen Nederlands kunnen spreken.

De resultaten voor het verstaan van de Nederlandse taal levert eveneens een significantie op van 0.000 met een Phi/CramersV van 0.484 (bijlage 8). Ook dit verband is matig tot sterk. 42.7% van de Nederlandse studenten geeft aan dat taal een reden is dat diegene minder met internationale studenten om gaat terwijl 83.8% van de Nederlandse respondenten aangeeft dat ze goed Engels spreken (bijlage 9). Dit ondersteunt Luiten (2017) waarin hij aangeeft dat Nederlandse studenten geen zin hebben om de hele tijd Engels te moeten praten. Het lijkt dus voor internationale studenten belangrijk is om de Nederlandse taal in ieder geval te kunnen verstaan.

Dit resultaat is ook wel verklaarbaar. Uit interviews bleek dat Nederlanders bij veel internationale studenten bekend staan om het feit dat ze Nederlands blijven praten terwijl er ook een internationale student bij zit. Dit is vergelijkbaar met de “dutch-only” maatregel bij het zoeken naar een huisgenoot waarbij ze geen zin hebben om Engels te praten. Als je dan het Nederlands in ieder geval kan verstaan dan weet je waar het gesprek over gaat en hoeven de Nederlanders zich niet aan te passen. Ook versterken de twee variabelen elkaar snel waardoor het logisch is dat er een significant verschil is. Het is niet alleen zo dat het verstaan van de Nederlandse taal zorgt voor Nederlandse vrienden maar ook andersom. Hoe meer Nederlandse vrienden je hebt, hoe sneller je waarschijnlijk de taal gaat leren.

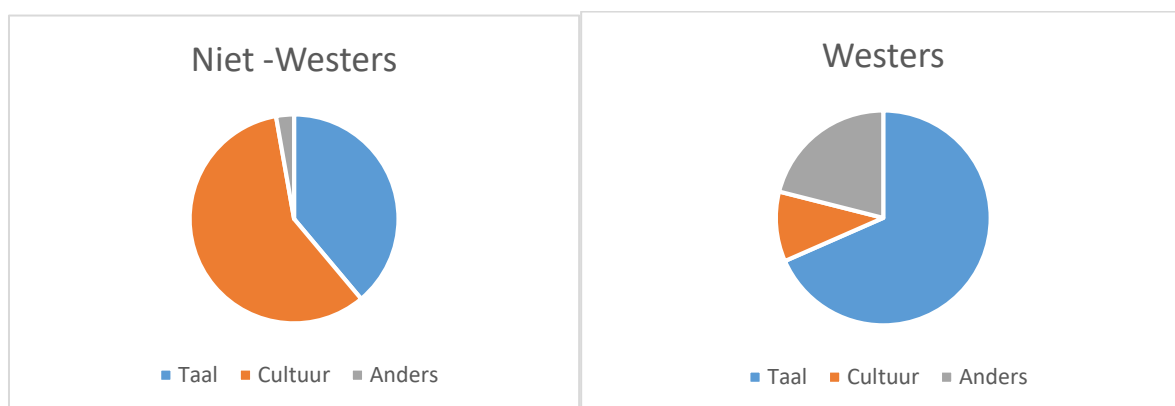
4.5 Land van herkomst en cultuur

In de enquête is gevraagd naar land van herkomst. Vervolgens zijn deze verdeeld in 2 groepen:

- Westers: Europa, Oceanië en Noord-Amerika.
- Niet-westers: Afrika, Azië en Zuid- en Midden-Amerika.

Om te kijken of er een verschil is in het aandeel Nederlandse studenten in hun vriendenkring tussen de beide groepen is er gebruik gemaakt van een Chi-kwadraattoets. Uit de Chi-kwadraattoets (bijlage 10) kwam geen significantie ($\text{sig}=0,201$) maar is er wel een verschil in de groep waarvan minstens de helft van de vrienden bestaat uit Nederlandse studenten. Bij westerse studenten bestaat vaker minstens de helft van de groep uit Nederlandse studenten dan niet bij niet-westerse. Namelijk 43,3% tegenover 27,8%.

Ook is er gevraagd naar de grootste barrière om bevriend te raken met Nederlandse studenten. Ze konden hieruit kiezen tussen “language”, “culture” en “other”. Na het doen van de Chi-kwadraattoets (bijlage 11) bleek dat er nu wel een significant verschil is tussen de groepen ($\text{sig}=0,000$). Het is een sterk verband ($\text{phi/Cramers } v=0,539$). Internationale studenten die afkomstig zijn uit een westers land noemden taal de belangrijkste barrière terwijl bij studenten van niet-westerse komaf aangaven dat cultuur de grootste barrière is (zie figuur 4). Ook was er een grote groep westerse studenten die “other” invulde. Meest voorkomende redenen waren “geen tijd” en dat Nederlandse studenten al een vriendenkring hebben.

Figuur 4: Grootste barrière voor Internationale studenten.

Met deze resultaten is de tweede hypothese bij hoofdstuk 2.3 zowel aangenomen als verworpen. Westerse internationale studenten integreren niet meer met Nederlandse studenten dan niet-westerse. Dus hierin is de hypothese echter verworpen. Wel verschilt de reden tussen beide groepen. De hypothese is dat voor niet-westerse studenten het moeilijk zal worden om met Nederlandse studenten te integreren vanwege culturele verschillen lijkt dan wel weer te kloppen.

4.6 Woonsituatie in Groningen

In dit onderzoek is ook gekeken naar een verband tussen het soort huis waar een internationale student woont en het aandeel Nederlandse studenten in hun vriendenkring. Van de 96 respondenten woonden er slechts 10 in een ander soort huis dan een “International student house” of een “private house”. Om te voldoen aan de voorwaarden van de Chi-kwadraattoets zijn deze 10 respondenten daarom buiten beschouwing gelaten. Er is bij deze toets (bijlage 12) een significant verschil ($\text{sig}=0,011$) tussen beide groepen. De vriendenkring van internationale studenten die in een privaat huis wonen

bestaat een groter deel uit Nederlandse studenten dan die in een “international student house” wonen. De phi/CramersV is 0,325 en is er is daarmee sprake van een matig verband. Dit resultaat is verklaarbaar. Als je in een privaat huis woont dan is de kans op Nederlandse huisgenoten groot. Het hebben van een Nederlandse huisgenoot kan ervoor zorgen dat een internationale student vaker in contact komt met de Nederlandse taal en cultuur. Ook kan deze hierdoor via-via in contact komen met andere Nederlandse studenten.

5 Integratie met andere groepen

5.1 Integratie met landgenoten

In de enquête voor internationale studenten is gevraagd naar de integratie in Groningen met landgenoten. Zoals eerder vermeld is er een westerse groep (60) en een niet-westerse groep (36) internationale studenten in de dataset. Gekeken is naar een verschil in integratie met landgenoten hier in Groningen. Het resultaat is dat er een significant verschil is tussen beide groepen (bijlage 13). Niet-westerse studenten integreren significant meer met landgenoten dan westerse (sig=0,027 en phi=0,309). Dit verschil komt nog meer tot uiting als de westerse studenten vergeleken worden met studenten uit Azië (zie tabel 1)

What is your origin country? * Do most of your friends have the same nationality as you have?

Crosstabulation

		Do most of your friends have the same nationality as you have?				Total	
		No, almost none	No not many	About half of them	Yes, most of them		
What is your origin country?	Europe+North	Count	20	17	13	8	58
	America+Oceanie	% within What is your origin country?	34,5%	29,3%	22,4%	13,8%	100,0%
	Asia	Count	3	8	5	11	27
		% within What is your origin country?	11,1%	29,6%	18,5%	40,7%	100,0%
	South+latin America	Count	2	3	1	2	8
		% within What is your origin country?	25,0%	37,5%	12,5%	25,0%	100,0%

Tabel 1: Relatieve hoeveelheid landgenoten als vriend

Dit verschil kan een aantal oorzaken hebben. Zo zouden er relatief veel Chinezen in de dataset kunnen zitten en aangezien er ook 317 Chinezen aan de RUG studeren (RUG, 2018) dan kan dat vertekenend zijn. Met name als er dan heel veel verschillende nationaliteiten in de groep van de westerse studenten zitten kan dit vertekende resultaten opleveren. Echter is het zo dat er ook dat beide groepen bijna even hoog percentage van de groep bevatten, namelijk 47% om 45%. Er zijn zelfs 1964 Duitsers die aan de RUG studeren (RUG, 2018). De kans voor Duitsers (en dus de westerse groep) is veel groter om met landgenoten te integreren. Met dit gegeven zegt deze significantie misschien nog wel meer over het verschil tussen beide groepen.

5.2 Interactie met groepen met dezelfde moedertaal

Kijkend naar de integratie met "taalgenoten" (bijlage 13) is er geen significant verschil tussen beide groepen (sig=0,075). Dat de resultaten tussen deze (licht) verschillen kan misschien verklaard worden omdat er veel Duitsers en ook een aantal Oostenrijkers in de dataset zitten. Zij spreken samen met nog een aantal nationaliteiten de Duitse taal. De kans dat de Oostenrijkers uit de dataset met Duitsers integreren is groter dan met hun landgenoten omdat er veel meer Duitsers zijn.

6 Sociale contacten in Groningen

6.1 Waar maken internationale studenten de meeste sociale contacten?

Elke student heeft hier de universiteit genoemd. Dit is zeer begrijpelijk aangezien internationale studenten, zeker in het begin, waarschijnlijk alleen nog contacten hebben gemaakt binnen de universiteit.

21% van de respondenten gaven aan dat werk één van de plekken was waarbij ze de meeste sociale contacten maken. Maar van de 20 mensen die dit aangaven waren er 13 PhD. Maar zij werken op de universiteit dus de resultaten stellen hier weinig voor. Van de respondenten die geen PhD doen waren er slechts 7 die aangaven dat werk een belangrijke ontmoetingsplek voor hen was. Er waren 8 niet-PhD studenten die werken dus voor 7 van de 8 is het wel een belangrijke ontmoetingsplek. Dit geeft aan dat als je werkt als student je hiermee veel sociale contacten kan maken. Maar de sample is te klein om hier echt wat over te kunnen zeggen.

Voor de rest zijn "huis" (44%), "nachtleven" (30%) en "sport" (29%) belangrijke plekken voor internationale studenten om mensen te ontmoeten (bijlage 14). Om veel sociale contacten te maken kun je procentueel het best in een "international studenthouse" wonen. 50% van de studenten die in een dergelijke woning leven gaven aan dat dat een van de plekken waar ze de meeste sociale contacten maakten.

6.2 Waar maken internationale studenten de meeste sociale contacten met Nederlandse studenten?

Slechts 2 respondenten hebben hier niet de universiteit genoemd als plek waar ze veel met Nederlandse studenten in contact komen. "Werk" wordt om de in 6.1 genoemde reden buiten beschouwing gelaten. "Nachtleven" (25%), "sport" (24%) en "huis" (14%) zijn belangrijke plekken voor internationale studenten om Nederlanders te ontmoeten (bijlage 15). Er zijn dus veel minder studenten die huis aangeven als belangrijke plek waar ze contact hebben met Nederlandse studenten. Dit kan komen omdat er in de dataset veel mensen zitten die in een International Student House wonen.

Van de 32 respondenten die hebben aangegeven dat ze bij een sportclub zitten, zeggen 24 respondenten aan dat sport een "plek" is waar ze de meeste contacten maken met Nederlandse studenten.

7 De bevordering van integratie met Nederlandse studenten

7.1 Wat een student zelf kan doen om integratie te bevorderen

Door onder andere de interviews bleek dat Nederlandse studenten bekend staan om het negeren van de buitenlandse studenten en gewoon Nederlands te blijven praten in een groep waar ook een internationale student in zit. Toch wil het merendeel van de internationale studenten meer vrienden van Nederlandse komaf. Wat kunnen zij hier zelf aan doen?

Allereerst lijkt het erop dat het erg belangrijk is om de Nederlandse taal een beetje te kunnen verstaan. Dit blijkt uit de enquête die een sterk verband laat zien tussen het aandeel Nederlanders in hun vriendenkring en of ze wel of geen Nederlands kunnen verstaan.

In de interviews van Chen, Monika, Manuel en Isabel (bijlage 17,18,19 en 20) wordt aangegeven dat vooral de student zelf in actie moet komen. Monika zegt dat je niet moet komen met het idee dat je de koningin bent en dat alles vanzelf geregeld wordt. De enquête van de Nederlandse studenten liet zien dat drie kwart van de studenten niet de behoefte had om meer met internationale studenten om te gaan. Ze zullen dit dus moeten afdwingen. De geïnterviewde studenten adviseren alle vier om ergens bij een vereniging lid te worden en daar dan ook actief te worden. Monika wilde per se ook Nederlandse studenten ontmoeten en werd daarom lid bij een studententennisvereniging. Ze ging in het begin naar elke activiteit of training om zo het vertrouwen te winnen en geaccepteerd te worden.

Monika gaf ook aan dat je je in moet stellen op het feit dat Nederlanders heel direct zijn maar dat ze het niet verkeerd bedoelen. Internationale studenten moeten dingen niet te snel persoonlijk opvatten. Ze denkt bijvoorbeeld dat Chinezen daarom ook erg moeilijk integreren omdat die heel gevoelig zijn en dan kan de directheid van Nederlanders wel een probleem opleveren. Chen beaamt dit, de cultuur is zo anders dat een student uit China het beste eerst zelf wat onderzoek kan doen naar de Nederlandse cultuur en de manier van communiceren. Dit komt overeen met het resultaat van de enquête waaruit blijkt dat niet-westerlingen vooral cultuur als grootste barrière zien. Wel denken ze allemaal dat het erg afhankelijk is van de persoon. "Als je heel erg introvert bent dan krijg je het waarschijnlijk moeilijk om Nederlandse vrienden te maken, maar ook met vrienden maken in het algemeen", aldus Manuel.

Manuel heeft bijvoorbeeld expres zijn Duitse landgenoten een beetje gemedend want anders kom je heel snel in een Duits kliekje. "Je hebt heel veel groepjes Duitsers die alleen maar met elkaar omgaan. Als je Nederlanders wilt ontmoeten dan moet je dat voorkomen want daar kom je ook niet snel meer uit." Hij vindt ook dat Nederlanders heel relaxt zijn dus dat je als internationale student niet te veel moet denken dat je snel iets verkeerd doet.

Isabel en Manuel woonden al snel samen met Nederlandse huisgenoten. Dit werd als positief ervaren omdat je zo gedwongen wordt om de cultuur en taal te leren. "Doordat ik snel de taal leerde had ik ook veel minder problemen met het vinden van een nieuw huis dan andere internationals", aldus Isabel.

7.2 Wat andere instanties kunnen doen

Monika geeft aan dat veel verenigingen en andere instanties veel informatie in het Nederlands geven. Monika is lid van de studievereniging van fysiotherapie. Deze studievereniging kent 200 internationale leden maar toch zijn alle meldingen en activiteiten in het Nederlands. Je ziet daardoor ook op feestjes een grote scheiding tussen internationale en Nederlandse studenten. Om het voor internationale

studenten gemakkelijker en toegankelijker te maken zouden dergelijke verenigingen ook hun berichtgeving en activiteiten ook in het Engels kunnen doen.

In de enquête werd ook gevraagd naar hoe de integratie tussen Nederlandse en internationale studenten kan worden bevorderd. Een aantal mogelijkheden werd hierbij genoemd:

- Meer sociale activiteiten
- Introductieweek voor Nederlanders en internationalen (en deze misschien wel verplicht stellen)
- Buddy-programma's
- Meer Engels binnen (studie) verenigingen
- Nederlandse lessen aanbieden als universiteit om basisvaardigheden voor de Nederlandse taal te ontwikkelen

Buddy-programma's, (Misra et al., 2003) en "structured peer-pairing" (Zhou et al., 2008) zijn dus zowel in de literatuur als in de enquête genoemd als middel om de integratie te bevorderen. Gastgezinnen lijken wat minder realistisch omdat er veel te veel internationale studenten in Groningen zijn om dat op te zetten.

Isabel vindt het jammer dat er niks wordt aangeboden door instanties om goedkoop de basisvaardigheden Nederlands te leren of om wat te leren van de cultuur zoals fietsen. Ze denkt dat dat internationale studenten veel zou helpen bij hun integratie.

8 Conclusie en reflectie

8.1 Hoofdbevindingen

Over het algemeen kan gezegd worden dat het overgrote deel van de internationale studenten meer bevriend is met andere internationale studenten dan met Nederlandse studenten. Dit is een vergelijkbaar resultaat met het onderzoek van Neri en Ville (2008). In ditzelfde onderzoek kwam naar voren dat internationale studenten in Australië vooral integreerden met landgenoten. In Groningen waren het vooral niet-westerse studenten die vooral met landgenoten integreerden. Dit is vergelijkbaar want in het onderzoek van Neri en Ville komt een grote meerderheid studenten uit niet-westerse landen.

Van tevoren was verwacht dat het aandeel Nederlandse vrienden afhankelijk was van de verblijfsduur van een internationale student in Groningen. Deze trend was ook zichtbaar want bij meer Nederlandse vrienden was de gemiddelde verblijfsduur ook hoger maar dit bleek niet significant te zijn. Volgens Berry (2005) moeten beide culturen elkaar accepteren. De Nederlandse studenten gaven aan dat ze niet per se behoefte hebben aan contacten met buitenlandse studenten. In dit geval is het dus vooral de buitenlandse student die zich moet aanpassen aan de Nederlandse cultuur om zo beter met hen te integreren. Dit kwam terug in de interviews waaruit bleek dat je als internationale student uit je comfort-zone moet stappen en actief bezig moet gaan om Nederlandse vrienden te maken.

Het spreken/verstaan van de Nederlandse taal bleek wel veel invloed te hebben op het aantal Nederlandse vrienden. Je zou verwachten dat hoe langer je in Nederland bent hoe beter je Nederlands wordt. Maar door de interviews valt te begrijpen dat studenten veel meer zichzelf moet dwingen om met Nederlanders om te gaan omdat het Nederlands niet veel beter wordt als ze blijven hangen in hun internationale bubbel. Ook geslacht bleek geen invloed te hebben over het aandeel Nederlandse vrienden.

Er bleek in tegenstelling tot de hypothese geen significante verschillen te zijn tussen westerse en niet-westerse landen met betrekking tot het aandeel Nederlandse vrienden. Wel gaven westerse studenten in de enquête aan dat vooral taal de grootste barrière is terwijl dat bij niet-westerse studenten cultuur de grootste barrière is. Deze resultaten komen overeen met de resultaten van Nolan en Rienties (2014) waarin naar voren kwam dat niet-westerse studenten minder op de hoogte waren van cultuur en sociale gewoonten. Ook merkten de geïnterviewde studenten dat niet-westerse studenten veel meer moeite hadden om te integreren omdat het voor velen een enorme cultuurshock is en ook dat de Nederlandse taal vaak zo anders is dan hun eigen taal. Het ging dan vooral Aziatische studenten. Als cultureel verschil wordt onder andere de directheid genoemd van Nederlanders. Een andere bevinding is dat niet-westerse studenten meer integreren met landgenoten dan westerse studenten.

Het soort huis waarin een internationale student woont heeft ook invloed op het aandeel Nederlandse vrienden. Studenten die in een privaat huis wonen hebben meer Nederlandse vrienden dan studenten die in een International Student House wonen. De interviews ondersteunen deze uitkomst. De geïnterviewde studenten zeggen dat je de Nederlandse taal en cultuur het beste leert kennen als je met andere Nederlanders in huis woont. En die kans is het grootst in een privaat huis. Interviews werd verder erkend dat het moeilijk was om in een (Nederlands) huis te wonen als je geen Nederlands kon. dit komt overeen met de bevindingen van Luiten (2017).

Als antwoord op de tweede deelvraag maken internationale studenten zoals verwacht de meeste sociale contacten op de universiteit. Vooral als internationale studenten nog maar kort in Nederland zijn zullen ze vaak alleen nog maar actief geweest zijn op de studie. Voor de rest zijn "huis" (44%), "nachtlevens" (30%) en "sport" (29%) belangrijke plekken voor internationale studenten om mensen te

ontmoeten. Om Nederlandse studenten te ontmoeten zijn naast de universiteit, het nachtleven en sport de belangrijkste ontmoetingsplekken.

Voor beantwoording van deelvraag 3 is belangrijk te vermelden dat de behoefte aan integratie tussen internationale studenten en Nederlandse studenten verschillen. Drie kwart van de Nederlandse studenten had hier geen behoefte aan terwijl een ruime meerderheid van de internationale studenten dit juist wel wilde. Een internationale student zou daarom zelf actief bezig moeten gaan om te integreren met de Nederlanders. Door middel van het leren van de taal, cultuur en jezelf open en sociaal opstellen kan een internationale student de integratie bevorderen. Instanties zouden de integratie kunnen bevorderen door het aanbieden van goedkope taal en culturele lessen, buddy-programma's, gemengde introductieweken en meer sociale activiteiten. Deze voorstellen komen overeen met voorstellen van Misra et al. (2003). Uit het onderzoek van Zhou et al. (2008) bleek dat dergelijke programma's zoals een buddy-programma een positieve invloed hadden op de integratie van internationale studenten. Ook zouden verenigingen zoals studie- of sportverenigingen ook de informatieverstrekking in het Engels kunnen bijvoegen zodat internationale leden het begrijpen.

Voor vervolgonderzoek kan er nog meer gekeken worden naar verschillende culturen. In dit onderzoek waren de groepen verdeeld in westers en niet westers vanwege de beperkte database. Studenten uit Zuid-Amerika en het oosten van Azië zullen waarschijnlijk heel anders reageren op taal en cultuur. Ook zijn de effecten van bijvoorbeeld een buddy-programma op de integratie van internationale studenten zeer interessant. Ook zou er onderzoek kunnen gedaan worden naar de bereidheid van internationale studenten om bijvoorbeeld taal-en cultuurlessen te volgen als die zouden worden aangeboden.

8.2 Reflectie

In het onderzoek zitten veel generalisaties. Zo zijn de zittende extraverte Zuid-Amerikanen in dezelfde groep met de introverte Chinezen. Dit kan zorgen voor een vertekend beeld in de analyses van de niet-westerse groep. Ook in de westerse groep kan er veel verschil zitten tussen een Duitser en iemand uit Moldavië. Ook is naar het type woning gevraagd. Hier is niet goed genoeg over nagedacht omdat het kan zijn dat iemand net 1 maand verhuist is en nu in een appartement woont en daarvoor bijvoorbeeld in een hotel of in een internationaal studentenhuus maar dan gaat deze persoon toch in de groep die in een appartement woont terwijl dat dan veel minder invloed heeft op de integratie. Ditzelfde geldt voor welk type studie men hier volgt. Nu vult iemand een master in terwijl diegene misschien ook al wel een bachelor in Groningen heeft gevolgd. Deze informatie is dan ook niet gebruikt in het onderzoek.

De dataverzameling ging erg goed voor de enquêtes. Elke dag waren er wel 20 studenten die de enquête wilden invullen. Het enquêteren ging het beste in kantines omdat ze daar zaten te pauzeren en er wel tijd voor hadden. Mensen konden aangeven aan het eind van de enquête of ze wilden meewerken met een interview en dat waren wel een aantal. Echter bij het benaderen ervan reageerden ze niet allemaal meer. Tijdens het onderzoek viel op dat veel respondenten de open vragen erg lui invulde of zelfs niet invulde. Het kan ook zijn dat ze geen andere antwoorden konden bedenken. Ook was het handschrift erg moeilijk te lezen waardoor er af en toe niks mee gedaan kon worden. Volgende keer zou ik proberen nog minder open vragen te doen. Toch is de data wel goed want het zijn studenten die ze invullen en het topic is niet al te beladen dus ze kunnen er vrij over antwoorden.

Tijdens het verzamelen van de data merkte ik juist een enorm verschil op in integratie van niet-westerse studenten (vooral Chinezen) en de westerse studenten. Westerse studenten zaten veel vaker in groepen met Nederlanders waardoor het bijzonder was dat op het gebied van afkomst er geen significant verschil was tussen deze groepen. Dat kan dus te maken hebben met interpretatie van bijvoorbeeld wat is een vriend? Ook was het misschien niet duidelijk voor sommigen dat het ging om het aandeel Nederlandse vrienden van de vrienden die je in Groningen hebt gemaakt.

Literatuurlijst:

Altbach, Philip G., and Jane Knight. "The internationalization of higher education: Motivations and realities." *Journal of studies in international education* 11, no. 3-4 (2007): 290-305.

Berry, J.W., 2005. Acculturation: Living successfully in two cultures. *International journal of intercultural relations*, 29(6), pp.697-712.

DvhN (2018). *Kamertekort onder internationale studenten is al jaren een probleem*. Retrieved on 14 October, 2018 from <https://www.dvhn.nl/groningen/Kamertekort-onder-internationale-studenten-is-al-jaren-een-probleem-23496119.html>. Groningen: Dagblad van het Noorden.

Hendrickson, B., Rosen, D. and Aune, R.K., 2011. *An analysis of friendship networks, social connectedness, homesickness, and satisfaction levels of international students*. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(3), pp.281-295.

Knight, J., 2004. *Internationalization remodeled: Definition, approaches, and rationales*. *Journal of studies in international education*, 8(1), pp.5-31.

Kostelijk, E., Aran, N.A., van den Berg, D., de Wit, H. and van Winden, W., 2014. *Huisvestingsbehoeften van internationale studenten: publieksversie*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

Luiten, E., (2018). *Studentenhuizen in Tilburg 'Dutch only, buitenlanders radeloos*. Retrieved on: 19 October from <https://www.ad.nl/binnenland/studentenhuizen-in-tilburg-dutch-only-buitenlanders-radeloos~a67920bb/>. Algemeen Dagblad

Mitchell, R., Tracy-Ventura, N. and McManus, K., 2015. *Social interaction, identity and language learning during residence abroad* (Vol. 4). Lulu. com.

Misra, R., Crist, M. and Burant, C.J., 2003. *Relationships among life stress, social support, academic stressors, and reactions to stressors of international students in the United States*. *International Journal of Stress Management*, 10(2), p.137.

Neri, F. and Ville, S., 2008. *Social capital renewal and the academic performance of international students in Australia*. *The Journal of Socio-Economics*, 37(4), pp.1515-1538.

Osteen, P. and Bright, C.L., 2010. *Effect sizes and intervention research*. In *Society for Social Work and Research Conference*. San Francisco, CA.

Rienties, B. and Nolan, E.M., 2014. *Understanding friendship and learning networks of international and host students using longitudinal Social Network Analysis*. *International Journal of Intercultural Relations*, 41, pp.165-180.

Rijksoverheid (2018). *Hoe heb ik als buitenlandse student recht op studiefinanciering in Nederland?* Retrieved on 19 October 2018 from <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/studiefinanciering/vraag-en-antwoord/heb-ik-als-buitenlandse-student-recht-op-studiefinanciering-in-nederland>. Rijksoverheid

Rijksuniversiteit Groningen (2018). *Veelgestelde vragen over internationalisering en Engelstalig onderwijs bij de RUG*. Retrieved on 10 december 2018 from <https://www.rug.nl/about-us/news-and-events/news/faqs-about-internationalization-and-english-taught-degree-programmes-at-the-ug>

Russell, J., Rosenthal, D. and Thomson, G., 2010. *The international student experience: three styles of adaptation*. *Higher education*, 60(2), pp.235-249.

SSH (2018). *Groningen, SSH rents out 2000 accomodations in this bustling student city*. Retrieved on 10 december 2018 on: <https://www.sshxl.nl/en/cities/groningen>.

Tinto, V., 1998. *Colleges as communities: Taking research on student persistence seriously*. The review of higher education, 21(2), pp.167-177.

Umberson, D., Chen, M.D., House, J.S., Hopkins, K. and Slaten, E., 1996. *The effect of social relationships on psychological well-being: Are men and women really so different?*. American sociological review, pp.837-857.

Vissers, P., (2017). *Studeren vanuit een camper*. Retrieved on 19 October from <https://www.trouw.nl/home/studeren-vanuit-een-camper~a62f3729/>. Trouw.

VSNU (2018). *Internationalisering is belangrijk voor het Nederlands hoger onderwijs*. Retrieved on 3 januari 2019 on: <https://www.vsnu.nl/internationalisering-hoger-onderwijs.html>

Westwood, M.J. and Barker, M., 1990. *Academic achievement and social adaptation among international students: A comparison groups study of the peer-pairing program*. International Journal of Intercultural Relations, 14(2), pp.251-263.

Zhou, Y., Jindal-Snape, D., Topping, K. and Todman, J., 2008. Theoretical models of culture shock and adaptation in international students in higher education. *Studies in higher education*, 33(1), pp.63-75.

Bijlage

1. Enquête internationale studenten

My name is Jelmer, I do my bachelor project about the integration of international students in Groningen. This survey will remain anonymous. These survey questions are about your time as a student in the Netherlands.

1. What is your sex?

- Male
- Female

2. What is your age?

.....

3. When did your study program in Groningen start?

- 1sept 2018
- 1 sept 2017
- 1 sept 2016
- other.....

4. In total how long do you plan to stay?

.....

5. What kind of student are you?

- Exchange
- Bachelor
- Master
- Phd

6. What is your country of origin?

.....

7. Do you speak the Dutch language?

- Yes
- A bit
- No

8. Do you understand Dutch language?

- Yes
- A bit
- No

9. Do you work?

- Yes
- No

10. In what kind of house do you live?

- Private house
- International student house
- Housing association
- Hotel
- Other

11. Are you a member of a student sports club?

- Yes
- No

12. Are you a member of a (study) association?

- Yes

- No

For the next three questions, think of: university, work, house, sports club, nightlife etc.

13. Where do you make the most social contacts?

- 1-
- 2-
- 3-

14. Where do you make the most Dutch social contacts?

- 1-
- 2-
- 3-

15. Where did you make the most friends?

- 1-
- 2-
- 3-

16. Are most of your friends in the Netherlands Dutch students?

- No, almost none
- No, not many
- About half of them
- Yes, most of them
- Yes, almost everybody

17. Do most of your international friends have the same nationality as you have?

- No, almost none
- No, not many
- About half of them
- Yes, most of them
- Yes, almost everybody

18. Do most of your international friends speak the same native language as you do?

- No, almost none
- No, not many
- About half of them/
- yes, most of them/
- yes, almost everybody

19. Would you like to have more Dutch friends?

- Yes
- Doesn't matter
- No

20. If there is, what do you think is the biggest barrier in contacting with Dutch students?

- Yes Language
- Culture
- Other.....

21. How could international students integrate more with Dutch students?

.....
.....

22. I would like to take a few in-depth interviews with international students to further discuss the topics of my questionnaire. Would you like to participate in such an interview?

- Yes

- No

23. If yes, what is your (first) name and phone number?

.....

2. Enquête Nederlandse studenten

Hallo mijn naam is Jelmer en ik doe mijn bachelor project over de integratie van internationale studenten. Deze enquête zal anoniem blijven. De vragen gaan steeds over jouw tijd als internationale student.

1. **Wat is je geslacht?**

man/vrouw

2. **Wat is je leeftijd?**

.....

3. **Spreek je goed Engels?**

Ja/ een beetje/ nee

4. **Heb je veel internationale studenten als vrienden?**

Nee, zo goed als niet/ Nee, niet veel/ ongeveer de helft/ Ja dat zijn de meesten/ Ja bijna alleen maar.

5. **Heb je veel vrienden waarmee je geen Nederlands kan praten?**

Nee, zo goed als niet/ Nee, niet veel/ ongeveer de helft/ Ja dat zijn de meesten/ Ja bijna alleen maar.

6. **Stelling: Taal is een reden dat ik minder met internationale studenten om ga.**

Helemaal mee oneens/ oneens/ eens/ helemaal mee eens

7. **Stelling: Cultuur is een reden waarom ik minder met internationale studenten om ga.**

Helemaal mee oneens/ oneens/ eens/ helemaal mee eens.

8. **Heb je behoefte om meer met internationale studenten om te gaan?**

Ja/nee

9. **Hoe zou je het contact tussen jou en internationale studenten kunnen verbeteren?**

.....

3. Groepen vraag 13,14 en 15 enquête internationale studenten

Study	Work	Sports	Friends from friends	Nighlife	House
Study	work	Sports	Friends from friends	nightlife	house
university		ACLO	social circle	parties	neighbourhood
study events		gym	partner		
library		Sportsclub			
dutch class					

4. Geslacht-Nederlandse vrienden

What is your sex? * Are most of your friends in the Netherlands Dutch students? Crosstabulation

Count

		Are most of your friends in the Netherlands Dutch students?			Total
		No, almost none	No not many	At least half of them	
What is your sex?	Male	13	21	20	54
	Female	7	19	16	42
Total		20	40	36	96

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	,858 ^a	2	,651
Likelihood Ratio	,869	2	,647
Linear-by-Linear Association	,070	1	,792
N of Valid Cases	96		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,75.

5. Verblijfsduur – Nederlandse vrienden

Descriptives

When did your study program in Groningen start?

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
No, almost none	20	8,3000	16,66102	3,72552	,5024	16,0976	1,00	75,00
No not many	40	13,5750	17,32034	2,73859	8,0357	19,1143	3,00	75,00
At least half of them	36	18,2222	22,24681	3,70780	10,6950	25,7495	1,00	75,00
Total	96	14,2188	19,35551	1,97546	10,2970	18,1405	1,00	75,00

ANOVA

When did your study program in Groningen start?

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1294,209	2	647,105	1,755	,179
Within Groups	34296,197	93	368,776		
Total	35590,406	95			

6. Verblifsduur

Nederlandse vrienden	Gemiddelde verblifsduur in maanden
No almost none	8,3
No not many	13,575
At least half of them	18,2222

7. Nederlands spreken – Nederlandse vrienden

Do you speak Dutch language? * Are most of your friends in the Netherlands Dutch students? Crosstabulation

Count

		Are most of your friends in the Netherlands Dutch students?			Total
		No, almost none	No not many	At least half of them	
Do you speak Dutch language?	No	17	33	16	66
	Yes, a bit	3	7	20	30
Total		20	40	36	96

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,877 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	15,781	2	,000
Linear-by-Linear Association	15,462	1	,000
N of Valid Cases	96		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,25.

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,407	,000

Cramer's V	,407	,000
N of Valid Cases	96	

8. Nederlands verstaan – Nederlandse vrienden

Do you understand Dutch language * Are most of your friends in the Netherlands Dutch students? Crosstabulation

Count

		Are most of your friends in the Netherlands Dutch students?			Total
		No, almost none	No not many	At least half of them	
Do you understand Dutch language	No	16	21	6	43
	Yes, a bit	4	19	30	53
Total		20	40	36	96

Chi-Square Tests

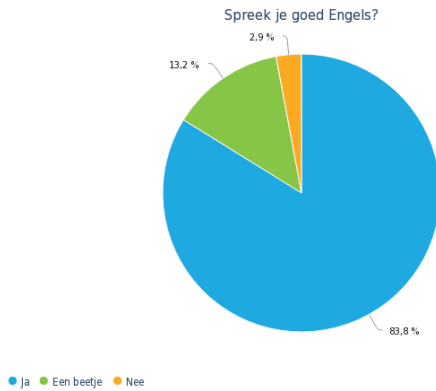
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	22,503 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	24,232	2	,000
Linear-by-Linear Association	20,753	1	,000
N of Valid Cases	96		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,96.

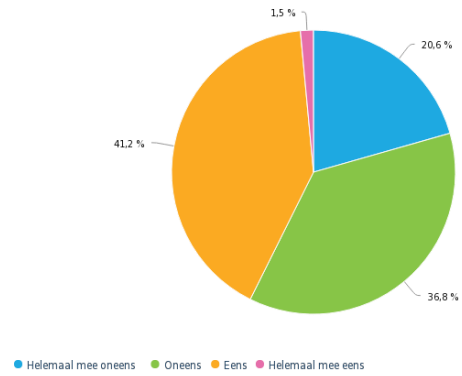
Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,484	,000
	Cramer's V	,484	,000
N of Valid Cases		96	

9. Nederlandse studenten

Stelling: Taal is een reden dat ik minder met internationale studenten om ga.

10. Land van herkomst – Nederlandse vrienden

What is your origin country? * Are most of your friends in the Netherlands Dutch students? Crosstabulation

Count

		Are most of your friends in the Netherlands Dutch students?			Total
		No, almost none	No not many	At least half of them	
What is your origin country?	Western	13	21	26	60
	Non-Western	7	19	10	36
Total		20	40	36	96

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	3,212 ^a	2	,201
Likelihood Ratio	3,230	2	,199
Linear-by-Linear Association	1,766	1	,184
N of Valid Cases	96		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,50.

11. Land van herkomst – barrière

What is your origin country? * If there is, what do you think is the biggest barrier in contacting with Dutch students? Crosstabulation

Count

		Total
If there is, what do you think is the biggest barrier in contacting with Dutch students?		

		Language	Culture	Other	
What is your origin country?	Western	39	6	12	57
	Non-Western	14	21	1	36
Total		53	27	13	93

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)
Pearson Chi-Square	26,018 ^a	2	,000
Likelihood Ratio	27,288	2	,000
Linear-by-Linear Association	,527	1	,468
N of Valid Cases	93		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 5,03.

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,529	,000
	Cramer's V	,529	,000
N of Valid Cases		93	

12. Huis – Nederlandse vrienden

In what kind of house do you live? * Are most of your friends in the Netherlands Dutch students? Crosstabulation

			Are most of your friends in the Netherlands Dutch students?			
			No, almost none	No not many	At least half of them	Total
In what kind of house do you live?	Private house	Count	8	19	26	53
		% within In what kind of house do you live?	15,1%	35,8%	49,1%	100,0%
	International student house	Count	11	16	6	33
		% within In what kind of house do you live?	33,3%	48,5%	18,2%	100,0%

Total	Count	19	35	32	86
	% within In what kind of house do you live?	22,1%	40,7%	37,2%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,070 ^a	2	,011
Likelihood Ratio	9,516	2	,009
Linear-by-Linear Association	8,840	1	,003
N of Valid Cases	86		

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,29.

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,325	,011
	Cramer's V	,325	,011
N of Valid Cases		86	

13. Integratie met landgenoten

What is your origin country? * Do most of your friends have the same nationality as you have? Crosstabulation

Count

		Do most of your friends have the same nationality as you have?				Total
		No, almost none	No not many	About half of them	Yes, most of them	
What is your origin country?	Western	20	18	14	8	60
	Non-Western	5	12	6	13	36
Total		25	30	20	21	96

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,163 ^a	3	,027
Likelihood Ratio	9,275	3	,026
Linear-by-Linear Association	6,339	1	,012

N of Valid Cases	96
------------------	----

a. 0 cells (,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,50.

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,309	,027
	Cramer's V	,309	,027
N of Valid Cases		96	

14. Integratie taalgenoten

What is your origin country? * Do most of your friends speak the same native language as you do? Crosstabulation

Count

		Do most of your friends speak the same native language as you do?					Total
		No, almost none	No not many	About half of them	Yes, most of them	Yes, almost everybody	
What is your origin country?	Western	19	17	13	9	2	60
	Non-Western	5	11	7	13	0	36
Total		24	28	20	22	2	96

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,512 ^a	4	,075
Likelihood Ratio	9,271	4	,055
Linear-by-Linear Association	3,813	1	,051
N of Valid Cases	96		

a. 2 cells (20,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,75.

15. Plekken meeste sociale contacten

Contacts with study?

Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	Yes	96	100,0	100,0	100,0
-------	-----	----	-------	-------	-------

Contacts with work

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	76	79,2	79,2	79,2
	Yes	20	20,8	20,8	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Contacts with sports

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	68	70,8	70,8	70,8
	Yes	28	29,2	29,2	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Contacts with friends from friends

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	91	94,8	94,8	94,8
	Yes	5	5,2	5,2	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Contacts with nightlife

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	67	69,8	69,8	69,8
	Yes	29	30,2	30,2	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Contacts with house

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	54	56,3	56,3	56,3
	Yes	42	43,8	43,8	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

16. Plekken meeste contact met Nederlandse studenten

Dutch contacts with study

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	2	2,1	2,1	2,1
	Yes	94	97,9	97,9	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Dutch contacts with work

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	79	82,3	82,3	82,3
	Yes	17	17,7	17,7	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Dutch contacts with sports

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	73	76,0	76,0	76,0
	Yes	23	24,0	24,0	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Dutch contacts with friends from friends

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	89	92,7	92,7	92,7
	Yes	7	7,3	7,3	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

Dutch contacts with house

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	No	83	86,5	86,5	86,5
	Yes	13	13,5	13,5	100,0
	Total	96	100,0	100,0	

17. Monika, Letland interview

Hoe lang ben je al in Nederland?

Sinds augustus vorig jaar.

In wat voor huis woon je?

In een privaat huis met 1 Roemeense maar niet speciaal voor internationals.

Kende niemand en wist niks van Groningen. Maar toch gekozen vanwege betere educatie niveau dan Letland. En beter zorgsysteem want ik studeer fysiotherapie. Ik wilde het ook per se in het Engels doen en dat kon hier in Groningen.

Hoe heb je je eerste vrienden gemaakt?

Eerste waren een paar van studie en dat waren vooral andere internationals. Daarna veracket (de studententennisvereniging) en daar veel Nederlanders ontmoet. Ik had de prioriteit om Nederlanders te leren kennen.

Kun je al een beetje Nederlands?

Ik kan Nederlands een beetje verstaan. Het onderwerp enzo weet ik dan meestal wel.

Heb je ook Nederlandse vrienden buiten veracket?

Nee ik heb geen Nederlandse vrienden buiten veracket.

Hoe heb jij de integratie met Nederlandse studenten ervaren?

I weet dat Nederlanders bekend staan om het feit dat ze Nederlands praten in groepen waar ook een international in zit. Maar dat is niet een probleem geweest. Bij veracket stond iedereen er wel voor open. Ik moest uiteraard wel wat vertrouwen winnen en daarom ging ik naar elke activiteit die er was. Ik denk dat het vooral aan de persoon ligt. Want ik ben wel sociaal ingesteld maar zelfs voor mij was het nog wel een inspanning.

Hoe kijk jij tegen dat stereotype aan?

Het heeft niet te maken met het praten van Engels, dat is volgens mij geen probleem maar meer de openheid richting internationals. Ik zit bij de studievereniging van fysiotherapie en ondanks dat er 200 buitenlandse studenten daar lid van zijn gaat alles in het Nederlands. Mails, feestjes etc. weinig interactie tussen Nederlanders en internationals. Die staan beiden in 2 verschillende groepen.

Heb jij ook het probleem gehad met het vinden van een huis aangezien veel huizen dutch-only zijn?

Ja ik snap het niet zo heel goed. Ik heb ook het idee dat het een cultureel ding is. Ik zou ook liever met iemand uit Polen wonen dan iemand uit Turkije.

Wat is de grootste barrière voor internationals om Nederlandse vrienden te maken?

Ik denk niet zo zeer taal want iedereen in Nederland praat goed Engels. Ook al proberen ze dat af en toe niet te laten merken. Maar alles is in het Nederlands. Maar als nu ik bij veracket vrienden heb

gemaakt kan ik nu gemakkelijk aan iemand vragen om sommige dingen te vertalen of me te helpen bij sommige dingen. Je moet wel gewoon echt zelf actie ondernemen.

Wat zouden instanties kunnen doen om integratie te bevorderen?

Misschien wat meer social events die zowel voor Nederlandse studenten geschikt zijn als voor internationale. En niet alle meldingen in het Nederlands.

Wat zou jij een international adviseren die naar Nederland komt?

Ik zou adviseren om bij een sportvereniging of studievereniging lid te worden. Er zijn ook een paar organisaties die speciaal inspelen op internationals waarbij conferenties ook in het Engels zijn maar waar ook veel Nederlanders zijn maar ik ben de naam ervan vergeten. Maar in ieder geval wordt ergens lid en wordt actief. Je zult het zelf moeten doen, je kan niet aan komen en denken dat je de koningin bent en dat het allemaal wel geregeld wordt.

Is de cultuur van Letland te vergelijken met de Nederlandse cultuur?

Letland is heel apart. De mensen zijn erg introvert. Ik ben zelf ook half Russisch want ik ben dat juist helemaal niet! Maar ik denk dat de Nederlanders heel erg open minded zijn. Ze zeggen wat ze denken wat voor sommige culturen wel moeilijk is. Nederlanders zijn heel erg patriottisch.

Waar komen je vrienden vandaan?

Vooraf uit Europa.

Uit mijn onderzoek blijkt dat niet westerse studenten cultuur noemen als grootste barrière en westerse studenten voor taal als barrière noemen. Wat vind je daarvan?

Ik zie zelf de taalbarrière niet echt als probleem. Ik denk vooral dat je het echt moet proberen en dat je zelf actie moet ondernemen. Maar bijvoorbeeld chinezen zijn zo anders dat alles voor hun moeilijk is hier. Het is zo'n andere wereld voor hen denk ik. Ook voor mij is het moeilijk om met chinezen te praten. Je moet echt heel voorzichtig zeggen wat je denkt. Ze zijn heel lief maar ze zijn heel erg gevoelig. Je moet aan zoveel dingen denken dan dat ik denk dat Nederlanders dan denken van laat maar.

18. Interview Manuel, Duitsland

Wat voor opleiding doe je nu?

Een bachelor dus ik ben hier nog wel 4 jaar.

En in wat voor soort huis woon je?

In een studentenhuis met 2 Nederlandse huisgenoten.

Hoe kwam je daaraan?

Nou ik had geluk want ik was langs veel verschillende agentschappen geweest. Ik was hier al 3 week voor de start van het academische jaar dus het was bijna onmogelijk om een kamer te krijgen. Maar ik had geluk want iemand anders had de kamer in principe maar nam het niet dus toen kreeg ik het opeens.

Nou dan had je inderdaad geluk want het was ook allemaal op het nieuws.

Ja klopt ik ken ook wat mensen die hier in tenten hebben geslapen. Dat schijnt vreselijk te zijn geweest.

Hoe ben je bij veracket (tennisvereniging) terecht gekomen?

Nou ik kwam hier voor de introductieweek en toen had ik 2 Duitsers als KEI-papa en die tennisten hier ook bij veracket en zodoende kwam ik hier terecht.

Kende je al mensen voordat je hier kwam?

Nee ik kende helemaal niemand.

Hoe heb je je eerste vrienden ontmoet?

Nou mijn eerste vriend was van de studie en die kwam uit Brazilië. En daar ga ik nog steeds veel mee om. En bij tennis al heel snel. Mijn buurman is ook Duits en dat is eigenlijk de enige Duitser met wie ik om ga.

Waarom is hij de enige?

Nou ik ging juist ergens anders studeren om juist andere nationaliteiten te ontmoeten en dan is het dom om dan alle Duitsers op te zoeken.

En heb je nog veel Nederlandse vrienden?

Nou niet echt enorm goede vrienden maar wel met wie ik veel om ga. Bij veracket natuurlijk maar ook op mijn studie is 60% Nederlands dus daar ga ik ook wel veel mee om maar meestal met mijn Braziliaanse vriend. Maar nu ik ook een commissie doe bij veracket krijg ik wel steeds meer Nederlandse vrienden.

En hoe is dat bij hem?

Hij heeft dat wel een stuk minder omdat internationals vooral bij elkaar blijven. Het is best moeilijk om je in een groep Nederlanders te mengen. Dus hij heeft dat wel een stuk minder.

Versta je al een beetje Nederlands?

Een beetje, ik ben hier natuurlijk pas een paar maanden maar het gaat steeds beter. In mijn commissie laat ik ze ook gewoon Nederlands praten en dan vraag ik het als ik het niet snap. Ik moet gewoon veel leren luisteren. Maar dat gaat op deze manier wel snel beter.

De algehele mening van internationale studenten is dat Nederlanders veel Nederlands blijven spreken in een groep met één of meer internationals. Hoe ervaar jij dat?

Nou ik sta er redelijk open voor omdat ik zelf ook Nederlands wil leren maar soms is het ook wel irritant. Maar over het algemeen vind het juist een uitdaging en vraag ik het als ik iets niet snap. Maar in Duitsland is het ook niet zo dat er dan in groepen opeens Engels werd gesproken. Je bent namelijk een ander persoon als je een andere taal moet spreken. Je moet namelijk steeds zoeken naar woorden en grappen maken is moeilijker.

En hoe is dat voor iemand uit Brazilië? Dat is voor hem een stuk lastiger gok ik dan voor jou als Duitser?

Ja hij heeft daar wel veel moeite mee. Hij probeert nu Duits te leren en daar kan ik hem dan bij helpen. Maar het is zeker lastiger.

Kan het ook een cultureel probleem zijn?

Mensen van een andere cultuur hebben ook een andere lifestyle. Ik denk dat zelfs Duitsers en Nederlanders in bepaalde dingen erg anders zijn. Nederlanders zijn veel relaxter in veel opzichten en hier is minder hiërarchie in werk denk ik. Dat is in Duitsland veel strikter en formeler.

En wat vind je van de directheid van Nederlanders? Veel mensen zeggen dat dat veel verschilt met alle andere landen.

Ik denk dat het niet veel verschilt van Duitsers daarin. Dus ik heb dat niet ervaren. Maar ik heb bijvoorbeeld een Chinees in mijn studiegroep. Zij zijn zo ontzettend anders. Dan zijn west-Europeanen wel veel directer dan chinezen.

Een van de resultaten van de enquête was dat westerse studenten vooral taal als barrière zagen en niet-westerse cultuur als barrière zagen.

Ja dat denk ik ook. Ik denk niet dat taal een enorm probleem is want Nederlanders zijn goed in Engels. In Nederland kun je prima naar de film maar in Duitsland wordt het nagesynchroniseerd.

Een ander resultaat was dat studenten die een beetje Nederlands konden verstaan dat ze veel meer Nederlandse vrienden hadden dan studenten die dit niet konden. Komt dat denk je doordat ze de taal beheersen of dat ze de taal beheersen omdat ze zoveel Nederlandse vrienden hebben.

Ik denk wel dat het een groot voordeel is. Mensen waarderen het ook als je probeert de lokale taal te spreken bijvoorbeeld in kroegen. En het zorgt ervoor dat je wat zelfverzekerder voelt.

Wat zou je een international adviseren als hij naar Nederland komt die veel Nederlandse vrienden wil maken?

Als je geen Nederlands kan zorg dat je in ieder geval goed Engels kan. Ga geen Duits praten want daar houden Nederlanders absoluut niet van. Dat schijnen Duitsers te doen maar dat vind ik nogal onbeleefd. Probeer ook vooral open minded te zijn. Probeer mee te doen met de cultuur en heb plezier.

Hoe maak je plezier?

Je moet vooral heel sociaal opstellen. Wordt lid van bijvoorbeeld een sportclub of van een andere vereniging. En je moet ook vooral veel initiatief nemen en begin tegen iemand te praten.

Is je huis ook van belang?

Ja ik denk dat het een voordeel is om met Nederlanders in huis te wonen. Mijn Braziliaanse vriend woont in een SSH en die kent dus op die manier geen Nederlanders. Als je gewoon met Nederlanders in een huis bent dan krijg je veel mee van de taal en cultuur. Dus daar wordt je ook zelfverzekerder van. Vooral voor verlegen personen is dat belangrijk denk ik. Het wordt dan makkelijker voor hen.

Heb je al wel eens gehoord van de dutch-only maatregel van Nederlandse studenten?

Ja voor huizen. ik heb zelf met een student uit India samengewoond in Zweden en als hij dan een curry kookte was het zo'n sterke geur wat lastig was om mee om te gaan.

Ken je nog andere bijvoorbeeld uit China die veel problemen kennen met hun integratie.

Ja die blijven net als Duitsers heel erg in groepen. En dat is ook de reden dat ik dat probeerde te vermijden.

Wat is voor bijvoorbeeld chinezen denk je het grootste probleem?

De cultuur, zeker de cultuur. Ik heb 2 maanden in China gewoond en het was zo ontzettend anders dan ik gewend was. Het was zeker in het begin vreselijk. Ik kan me daarom voorstellen dat chinezen erg veel problemen hebben.

19. Isabel, Duitsland

Sinds augustus 2015 en volgend jaar afstuderen.

Waar heb je allemaal gewoond?

Ik heb eerst in helpman gewoond met allemaal Nederlandse meiden. Dat was wel oké maar ik had 1 leuke huisgenoot maar toen sprak ik nog geen Nederlands dus dat was de reden dat ik ging verhuizen voor iets meer centraal in de stad. Toen ging ik met 2 Nederlandse zussen wonen in een huis wat werd gekocht door de ouders. Dus werd ik een adoptief kind eigenlijk.

En hoe ben je in contact met hen gekomen?

Via facebook en het eerste huis via kamernet.

Dat is best bijzonder. Veel buitenlanders hebben last van de dutch-only maatregel. Heb jij daar ook last van gehad?

Ja maar ik sprak al snel Nederlands waardoor ik wel een voordeel had. Want veel vrienden hadden daar grote problemen mee. Maar ik had daar dus echt veel voordeel van. Vaak was het ook mijn huisbaas die dat wilde want zij konden dan geen Engels.

Hoe kon je al zo snel Nederlands dan?

Van veracket (studententennisvereniging). Daar heb ik het heel snel geleerd. Ik heb heel lang zelf Engels gepraat maar de rest dan gewoon Nederlands binnen de groep en naar mij toe. Maar na wat drankjes kon ik dan vaak ook Nederlands praten. Ik ben gelijk ook heel actief geweest en ben gelijk allerlei commissies gaan doen.

Je komt uit Duitsland, is dat ook nog een voordeel geweest?

Ja dat is het zeker. Heel vaak als ik een woord niet wist is het vergelijkbaar met het Duits. Je kunt het daardoor het beter verstaan en je kan je zelf al snel verstaanbaar maken met babytaal.

Kende je al iemand voordat je hierheen kwam?

Nee echt helemaal niemand. Dat vond ik wel eng maar dat is helemaal goed gekomen.

En hoe ging dat dan toen je hier kwam?

Ik heb eerst nog kort ergens anders gewoond want ik wilde meedoen met de keiweek. En daar heb ik m'n eerste mensen leren kennen. Dat werden ook mijn eerste vrienden. mijn beste vriendin heb ik ontmoet op een open dag van de Hanze. Maar verder niet meer met iedereen contact.

Wat was voor jou de grootste barrière?

Dat was de taal. Ik wilde in het begin bij veracket overal meedoen maar dat was wel direct heel Nederlands. Ik vond het leuk om altijd mee te gaan maar ik voelde altijd wel dat er een verschil was omdat we door de taalbarrière niet overal over konden praten waardoor de gesprekken wat

oppervlakkig werden ofzo. Maar ook spelletjes zoals 30 seconds. En in groepen was het wel moeilijk om het te volgen.

Daar schijnen Nederlanders ook bekend om te staan om het Nederlands blijven praten in groepen. Heb je dat als vervelend ervaren?

Nee voor mij persoonlijk vond ik het leuk en goed zodat ik het kon verbeteren. Maar ik weet wel van vrienden die daar veel meer problemen mee hadden. Ik was op een gegeven moment gewoon onderdeel van de groep bij veracket waardoor het ook makkelijker was voor mij om met Nederlanders om te gaan. Ik merk wel dat Nederlanders het wel erg fijn vinden om Nederlands tegen mij te kunnen praten. Dat dat wel erg veel scheelt.

Ben je daarom ook meteen Nederlands gaan leren?

In het begin kon ik de taal niet en toen leverde dat wel eens moeilijkheden op met huisgenoten en daar heb ik nu veel minder last van.

Heb je ook last gehad van culturele verschillen?

Directheid maar dat ben ik zelf ook wel dus dat was niet een probleem. Het is wel zo dat ik daardoor nog directer ben geworden waardoor ik nu met oude vrienden thuis wel eerder moeilijkheden tegenkom. En dat bedoel ik dan helemaal niet zo. Maar wat me wel opvalt. Dat er hier helemaal niks wordt aangeboden om de Nederlandse cultuur te leren kennen zoals fietsen en misschien goedkope Nederlandse les.

Heb je veel Nederlandse vrienden in vergelijking met anderen?

Ja heel veel. Die hebben wel wat meer moeite met het integreren met Nederlanders.

Hebben zij dan moeite met cultuur of taal?

Taal vooral.

Zijn er ook verschillen tussen bijvoorbeeld westerse medestudenten en niet-westerse medestudenten?

Ja dat valt wel echt op. Op de studie komen ze overal vandaan. En er zijn dan bijvoorbeeld veel niveaueverschillen en dat kan ook af en toe lastig zijn. Maar ook bijvoorbeeld het verwerken van een teleurstelling bij een onvoldoende. Mensen uit Azië hebben daar bijvoorbeeld meer problemen mee.

20. Interview Chen, China

Sinds wanneer studeer je in Groningen?

Sinds het einde van 2014.

Wat studeer je?

Ik ben uiteindelijk internationale communicatie aan de Hanzehogeschool gaan doen.

Hoe lang blijf je nog in Groningen? Wat zijn de plannen?

Als het goed is studeer ik volgend jaar af. En dan wil ik naar Engeland gaan.

Wat voor soort huis woon je in?

Ik woon in een appartement waar iedereen in kan wonen. Dus geen internationaal studentenhuus ofzo.

Heb je dan ook Nederlandse huisgenoten?

Ja.

Ben je ook lid van een sportvereniging of een andere vereniging?

Ik wilde wel lid worden bij een sportvereniging maar dat kwam er niet van.

Werk je?

Nee ik werk niet.

Toen je in Groningen kwam wonen, kende je al iemand?

Niet echt?

Waarom koos je dan Groningen?

Dynamische stad met veel jonge mensen. Dat had ik van andere gehoord en dat dat best bijzonder is aangezien in Europa juist de gemiddelde leeftijd steeds ouder wordt.

Maar je was hier dus nog niet?

Nee.

Hoe kwam je dan aan de informatie?

Vooral online veel informatie gevonden.

Hoe heb je je eerste vrienden gemaakt.

Mijn eerste vriendin was mijn huisgenoot en ze kwam uit Engeland. Toen woonde ik nog in een internationaal studentenhuus?

En was de rest van je sociale vriendengroep Nederlanders?

Nee vooral Duitsers want die zijn hier ook gewoon erg veel.

Hoe is je Nederlands?

Ik kan sommige makkelijke vragen verstaan maar verder niet veel. Ik kan soms het onderwerp wel raden in een groep.

Heb je wel veel Nederlandse vrienden?

Ja best wel.

Hoe heb je die ontmoet?

Meestal van de studie of feestjes en vaak vrienden van vrienden.

Uit mijn onderzoek bleek dat niet westerse studenten vooral cultuur als de grootste barrière zagen om Nederlandse vrienden te maken, kun jij je dat voorstellen?

Ja zeker.

Is dat voor jou ook zo?

Het is voor mij wat anders omdat mijn ouders door werk veel moesten reizen door andere landen dus ik ontmoette al veel westerse mensen. Ik ben zelf ook niet heel introvert dus ik kan omgaan met de directheid van sommige westerse landen. Ook vind ik dat je als bezoeker van een land moet aanpassen aan de cultuur en ik wilde graag de lokale bevolking leren kennen. Soms vraag ik ze om bijvoorbeeld Nederlands tegen me te praten maar dat is nog erg lastig.

Dat is ook wat veel voor kwam in mijn onderzoek dat buitenlandse studenten het vervelend vonden dat Nederlandse studenten vaak Nederlands blijven praten terwijl er ook één of meerdere buitenlanders in de groep waren.

Ja maar als je ze gewoon vraagt dan doen ze dat wel. Maar het is ook wel logisch aangezien vanuit de meeste natuurlijk gewoon Nederlands zijn.

Heb je overigens nog veel Chinese vrienden in Groningen?

Niet heel veel. Want in mijn studieprogramma zijn maar een paar chinezen.

Ervaren zij wel die culturele problemen?

Ja zeker. Het blokkeert hun om tegen bijvoorbeeld Nederlanders of Duitsers te praten. Ze zijn vaak te verlegen omdat ze niet weten waarover ze kunnen praten. Zij praten met elkaar over het weer of over shoppen maar zij denken dat ze daar in het westen niet over praten. Dus ze durven daarom geen gesprek aan te knopen daarover. Dat is wat ik hoor over mijn Aziatische vrienden.

Een ander resultaat van mijn onderzoek was dat mensen die een beetje de Nederlandse taal konden verstaan veel meer Nederlandse vrienden hebben dan studenten die dat niet kunnen. Denk je dat dat komt vanwege de vrienden of juist door het kunnen verstaan van de taal.

Ik denk dat Nederlanders veel meer interesse hebben in je als je probeert de taal te leren. En dat je dan ook eerder bevriend raakt.

In Groningen heb je een groot huizenprobleem met de Dutch-only regel die veel huizen hebben. Heb je daar al eens van gehoord?

Oh ja zeker.

Hoe heb je dat ervaren?

Ik had veel mazzel omdat ik bevriend raakte met iemand met wie ik een huis kon delen. Nadat ik in een ander land ging studeren verloor ik mijn huis weer en was het weer moeilijk om een huis te vinden.

Hoeveel keren ben je verhuisd?

3 keer.

En hoe heb je die dutch-only maatregel dan ervaren?

Meerdere keren. Ik snap het ook niet want iedereen weet dat het een internationale studentenstad is. Het is niet erg vriendelijk.

Kan het dan makkelijker zijn als je een beetje Nederlands kan?

Ja dat geloof ik wel, het is een beetje hetzelfde bij het zoeken van werk. Dat is hier ook erg moeilijk in Groningen.

Hoe deed je dat dan?

Het is inmiddels steeds internationaler. Dus is het steeds minder belangrijker maar nog steeds is het erg belangrijk. Maar wat erg belangrijk is, is dat hoe je bent, je lichaamshouding en dat soort dingen.

Wat zou je adviseren aan een Chinese student die in Groningen komt studeren?

Allereerst moeten ze weten hoe de manier van communiceren is. De directheid is zo verschillend van die van China waar een heleboel andere informatie wordt gegeven voordat het tot het punt komt. En volgens mij haten Nederlanders dat. Dat is denk ik het belangrijkste. Ik spreek zelf nog steeds niet goed Nederlands maar heb wel veel Nederlandse vrienden en voel me hier heerlijk. Daarom denk ik dat cultuur toch veruit het belangrijkste is voor het maken van vrienden hier in Nederland.

Wat zouden bijvoorbeeld de universiteit of studentenverenigingen doen om de integratie van internationale studenten te bevorderen?

De vereniging ESN doet veel goede sociale activiteiten daarvoor waarbij ze bijvoorbeeld 5 minuten random met anderen moeten praten en dan weer met een ander persoon. Ik denk dat zulke evenementen belangrijk zijn.

Wat ik hoorde was dat niet alle informatie ook in het Engels werden gegeven, hoe heb je dat ervaren?

Niet echt. Je hebt meestal eerst in het Nederlands en eronder in het Engels. Maar dat gaat dan vaak over mails van de studie. Maar bijvoorbeeld voor het openbaar vervoer zou dat erg handig zijn want dat is nu nog erg lastig.

Moeten anders instanties misschien een soort van vak aanbieden voor cultuur?

Ja dat zou best goed zijn. Ik heb zelf bijvoorbeeld een kook evenement gevolgd. Dat soort dingen zouden goed kunnen helpen.